

I. ULUSLARARASI BAĞIMSIZ ÇERKESYA KONFERANSI

05 Ağustos 2023, İstanbul

KONFERANS SONUÇ BİLDİRGESİ

Çerkes Ulusu, binlerce yıl boyunca özgürce yaşamakta olduğu Çerkesya'yı, çok farklı saldırılara karşı korumayı başarabilmiştir. Rus Çarlığı tarafından Çerkesya'nın işgal edilmesi amacıyla 1763 yılında başlatılan ve aralıksız 101 yıl süren Çerkes-Rus Savaşları Çerkes Ulusunu yok olmanın eşiğine getirmiştir. Rus Çarlığının uyguladığı sürgün ve soykırım neticesinde anavatanları Çerkesya'yı terk etmek zorunda bırakılan Çerkes Ulusu, dünyanın dört bir tarafına dağılmıştır. Bugün Çerkes Ulusu, farklı coğrafyalarda varlığını sürdürmeye çalışmaktadır.

Anavatan Çerkesya'da ve diasporada yaşayan Çerkesler, Çerkes dilini, kültürünü ve ulusal kimliğini yaşatmak konusunda zorluklarla karşı karşıyadır. Özellikle anavatan Çerkesya'da yaşayan insanlar, baskılara maruz bırakılmakta, demokratik haklarını kullanmak ya da talep etmek istediklerinde faili meçhul cinayetlere veya ağır işkencelere varan sonuçlarla karşılaşabilmektedir. Şu an çok sayıda Çerkes genci, basit veya asılsız suçlamalar nedeniyle cezaevlerinde mahkûm hayatı sürmektedir. Üstelik bu gençler cezaevlerinde insanlık onuru ile bağdaşmayan ağır işkencelere maruz kalmaktadır. Ayrıca Çerkes gençleri kendilerinin ve ailelerinin direnmelerine rağmen zorla askere alınmakta, devam etmekte olan Ukrayna savaşında ön cephelerde savaştırılmaktadır. Tüm bu gelişmelerin ışığında anavatan Çerkesya'da Çerkes ulusal kimliğinin, değerlerinin ve haklarının korunması ve geliştirilmesi de mümkün olmamaktadır.

Diasporada yaşayan Çerkeslerin birçok hukuki, sosyal ve ekonomik sorunlarla karşılaşması nedeniyle Çerkes ulusal kimliğinin korunmasında önemli güçlüklerle karşılaşmaktadır. Bu durum Çerkeslerin asimilasyonunu hızlandırmaktadır.

1864 yılından itibaren edinilen tecrübe, Çerkes Ulusunun Rus işgali altında bulunan anavatan Çerkesya'da ve diasporada Çerkes ulusal kimliğini, dilini ve kültürünü uzun süre muhafaza edemeyeceğini açık bir şekilde göstermektedir.

Tüm bu hayati sorunlar karşısında varlık mücadelesi veren Çerkeslerin ulusal kimliklerini ve değerlerini koruyabilmesi ve gelecek nesillere aktarabilmesi için mevcut durumda temel insan hakları ve uluslararası sözleşmelerde tanınan demokratik haklar bağlamında 5 Ağustos 2023 tarihinde İstanbul'da düzenlenen I. Uluslararası Bağımsız Çerkesya Konferansı'nda aşağıdaki maddeler üzerinde mutabık kalınmıştır:

- 1) *Birleşmiş Milletler Yerli Halkların Haklarına Dair Bildirge*'nin 3. maddesi ile yerli halklara tanınan kendi kaderini tayin etme hakkı Türkiye ve Rusya'nın da aralarında bulunduğu 182 ülke tarafından tanınmaktadır. Söz konusu bildirmede yer alan **“Yerli halkların kendi kaderini tayin hakkı vardır. Bu hak sayesinde yerli halklar; siyasi statülerini özgürce belirlemekte ve ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmelerini özgürce sürdürmektedir”** şeklindeki ifade uyarınca; Çerkesya'nın yerli halkı olarak kabul edilen Çerkes Ulusunun tartışmaya yer bırakmayacak şekilde kendi kaderini tayin etme hakkı bulunmaktadır. Bu hak, Çerkes Ulusunun kendi siyasi statüsünü özgürce belirlemesini, ekonomik, sosyal ve kültürel gelişimini özgürce sürdürebilmesini kapsamaktadır. Bu yasal hakka dayalı olarak Çerkes Ulusunun varlığını tehdit eden mevcut olumsuzlukların önüne geçilebilmesi amacıyla ve Çerkes ulusal kimliğinin, Çerkes dilinin ve kültürünün özgürce yaşatılıp geliştirilebilmesi için tarihi Çerkesya toprakları üzerinde tam **Bağımsız Çerkesya Devleti**'nin kurulması sağlanmalıdır.
- 2) **Bağımsız Çerkesya Devleti**'nin temellerinin atılması, uluslararası arenada demokratik hak mücadelesinin etkin bir şekilde yürütülebilmesi ve uluslararası hukuka dayalı meşru hakların korunabilmesi amacıyla **Bağımsız Çerkesya Hükümeti**'nin kurulmasına yönelik çalışmaların başlatılması gerekmektedir.
- 3) Aynı şekilde Çeçenler, Dağıstanlılar, İnguşlar, Kazan Tatarları, Kareyalılar, Kuzey Osetyalılar, Astrahan Nogayları ve Uygurların tarihsel anavatanlarında tam bağımsız devletlerini kurma ve kendi kaderlerini tayin etme hakları olduğu kabul edilmektedir.
- 4) Çerkes Soykırımının dünya parlamentoları tarafından tanınması amacıyla girişimlerde bulunulması, bu amaçla enstitülerin, çalışma gruplarının ve temsil heyetlerinin oluşturulması gerekmektedir.
- 5) Çerkes sürgünü ve soykırımı neticesinde diasporaya dağılan Çerkes Ulusunun mevcut durumunun tespit edilmesi, ulusal kimliğini tehdit eden sorunlar karşısında doğru çözümlerin üretilmesi, Çerkesya ve diaspora ile ilgili konularda gerçekçi politikaların geliştirilmesi amacıyla Çerkes Ulusunun demografik yapısının tespit edilmesi gerekmektedir. Bu nedenle diasporada yaşayan Çerkes nüfusunun belirlenmesine yönelik çalışma gruplarının oluşturulması gerekmektedir.
- 6) Nüfusunun yüzde 90'ı diasporada yaşayan Çerkes Ulusunun bu özel durumunu dikkate alarak Özgür Dünya ülkelerinin tanıyacağı ve destekleyeceği şekilde Bağımsız Çerkesya Pasaportunun ihdas edilmesi gerekmektedir. Bu amaçla hukuki, siyasi, teknik ve mali bakımdan gerekli çalışmaları yapmak üzere çalışma gruplarının oluşturulması gerekmektedir.
- 7) Çerkes Ulusunun soykırımı ve sürgüne uğratılması nedeniyle kayıplarının tam manasıyla telafisinin mümkün olmadığı tüm insanlık tarafından anlaşılmalıdır. Çerkeslerin

soykırımı ve sürgüne uğratılması neticesinde sistemli bir şekilde Çerkesya'ya yerleştirilmiş olan, Çerkes soykırımında doğrudan veya dolaylı olarak payı olan ve günümüzde Çerkesya üzerinde hak iddia eden etnik unsurların bu hak iddiaları Çerkes Ulusuna yapılan vahşi haksızlıkları meşru bir zemine oturtma çabası olarak görülmektedir. Bu gerçekten yola çıkarak Çerkesya'nın tam bağımsızlığının sağlanması amacıyla tarihi Çerkesya toprakları üzerinde Çerkes Ulusu dışındaki unsurların bağımsızlık taleplerinin evrensel hukuka ve vicdani ölçütlere uygun olmadığı kabul edilmelidir. Çerkesya'nın özgürleştirilmesi, Rusya Federasyonu'nun dekolonizasyonu ve Çerkesya'nın restorasyonu ancak tarihi Çerkesya toprakları üzerinde bağımsız Çerkesya devletinin kurulması ile mümkün olabilecektir.

- 8) Çerkesya'nın tarihi Çerkesya toprakları üzerinde bağımsızlığına kavuşması ile birlikte Çerkesya'da yerleşik bulunan istisnasız tüm etnik unsurların Çerkesya yurttaşı olarak demokrasi, uluslararası hukuk ve insanlık onuruna uygun şekilde özgürce yaşamaları savunulmaktadır. Bununla birlikte diasporada yaşayan her bir Çerkesin, Çerkesya üzerinde mutlak hak sahibi olduğu, Çerkesya'ya geri dönme ve yerleşme hürriyetine kavuşturulmaları ve bu konuda desteklenmeleri gerektiği kabul edilmektedir.
- 9) Rusya, tarih boyunca emperyal amaçlarla çok sayıda ülkeyi işgal etmiş ve bu ülkelerin uluslarını yıkıma uğratmıştır. Bugün aynı emperyal amaçlarla Ukrayna'yı işgal etmeye çalışmaktadır. Rusya'nın başlattığı bu işgale karşı yurdunu ve halkını savunmakta olan Ukrayna devleti I. Uluslararası Bağımsız Çerkesya Konferansının tüm katılımcıları tarafından desteklenmektedir.
- 10) Rus işgali altındaki Çerkesya'da yaşayan Çerkes gençlerinin zorla silah altına alınarak Rus ordusu saflarında Ukrayna'ya karşı savaştırılmalarını ve ölüme gönderilmelerini en şiddetli biçimde kınıyoruz. Bu haksız savaşta insanların zorla savaştırılmaları ve açık bir ölüme gönderilmeleri Uluslararası Ceza Mahkemesi başta olmak üzere ilgili kuruluşlar tarafından titizlikle soruşturulmalıdır.
- 11) Yukarıda ifade edilen çalışmaların gerçekleştirilebilmesi amacıyla; evrensel insani değerlere atıfta bulunarak ve vicdani bir sorumluluk duygusuyla tüm ülkeler, ilgili uluslararası kuruluşlar ve STK'lar hukuki, siyasi, teknik ve mali konularda Çerkes Ulusu ile etkili bir şekilde iş birliği yapmaya çağılmaktadır.

KONFERANS KATILIMCILARI:

Kenan Kaplan, Birleşik Çerkesya Konseyi Genel Başkanı

Güner Kuban, Mimar ve Yazar

Kasey Kik, Birleşik Çerkesya Konseyi Genel Başkan Danışmanı

Oleg Dunda, Ukrayna Parlamentosu Verkhovna Rada Milletvekili

- Prof. Dr. Pavlo Zhovnireno**, Ukrayna Stratejik Araştırmalar Merkezi Başkanı
Anvar Kurmanakaev, Nogay Ulusal Hareketi Lideri
Dzhambulats Suleymanov, Çeçen İçkerya Cumhuriyeti Birleşik Diasporasının Birleşik Kuvvetler Hareketi Lideri
Lado Gamsakhurdia, Kafkasya Yuvarlak Masa Hareketi'nin Lideri ve Kafkasya Birliği'nin Üyesi, Gürcistan
Aliya Usenova, Ukraynalı Aktivist ve Ukrayna'nın İstanbul'daki STK Örgütlerinin Temsilcisi
Dzhabrail Mirzoev, Dağıstan Ulusal Merkezi Başkanı ve Kafkasya Birliği'nin Üyesi
Oleksiy Goncharenko, Ukrayna Parlamentosu Verkhovna Rada Milletvekili
Timur Talkanov, Dağıstan'ın bağımsızlığı için mücadele eden Aktivist ve Gazeteci
Saikhan Muzayev, Çeçen İçkerya Cumhuriyeti Birleşik Diasporasının Birleşik Kuvvetler Hareketi'nin Üyesi
Dolkun Isa, Dünya Uygur Kongresi Genel Başkanı
Balkar Selçuk, Birleşik Çerkesya Konseyi Genel Başkan Yardımcısı
Adel Bashqawi, "Çerkesya: Özgür Olmak İçin Doğdu" ve "Çerkes Mucizesi: Ne Çarların, ne Komiserlerin, ne de Rusya'nın Durduramadığı Ulus" kitaplarının Yazarı
Dr. Sarah Slye, Akademisyen
Sadık Müfit Bilge, Araştırmacı Yazar
Prof. Dr. Andrzej Mazurek – Passer, Polonya Stratejik Araştırmalar Merkezi Başkanı
Dmitry Kuznetsov, Karelya Ulusal Kurtuluş Hareketi Lideri
Gunther Fehlinger, Ekonomist, Avusturya - NATO Üyeliği Komitesi Başkanı
Dr. Mustafa Canbek, Birleşik Çerkesya Konseyi Genel Sekreteri
Anna Fotyga, Avrupa Parlamentosu Milletvekili, Polonyalı Siyasetçi
Janusz Bugajski Kıdemli Araştırmacı, Jamestown Vakfı
Prof. Dr. Deni Taps Dünya Çeçen Kongresi Başkanı ve Kafkasya Birliği Üyesi
Dr. Orhan Barsiq, Akademisyen, Ürdün
Dmytro Korchynsky, Ukrayna Parlamentosu Verkhovna Rada Milletvekili, Kardeşlik Partisi Genel Başkanı
Rafis Kashapov, Bağımsız Tatarstan Hükümeti Başbakanı
Salih Hudayar Sürgündeki Doğu Türkistan Hükümeti Başbakanı
Azer Aliyev, Güçlü Azetbaycan Hareketi'nin Başkanı ve Kafkasya Birliği Genel Koordinatörü
Keisuke Wakizaka, Akademisyen, Japonya
Shmagi Samkharadze Gürcistan "Sivil Uzlaşı" İsimli Sosyo-Politik Hareketin Lideri
Shawkat Amin Othman, Suriye Demokratik Birlik Partisi Kurucusu
İssa Oziev, İnguş Temsilcisi
Huaj Rustam, Avukat
Tuma Turgay, Birleşik Çerkesya Konseyi Genel Başkan Yardımcısı
Natho Süleyman, Birleşik Çerkesya Konseyi, Gençlik Komisyonu Başkanı